LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Kun hanke käynnistyi, ei täällä ollut juuri mitään eläimiä. Tänä keväänä on nähty jo sinisorsa, telkkä, tavi ja haapana pariskuntina. **YLIKYLÄN METSÄSTYSSEURAN AKTIIVI JUHA MIILUNIEMI**

Vesijättöalue muuntuu riistakosteikoksi

Iso Lapinjärvi kokee muodonmuutoksen, kun Kauhavan Ylikylän metsästysseura ja riistakeskus muokkaavat rannan vesijättömaita kosteikoiksi.

JOHANNES TERVO

Kauhavan Ylikylän metsästysseuran väki huolehtii riistakosteikkohankkeen käytännön rakennustöistä. Etualalla Tapani Harju.

KAUHAVA (MT)
Ajatus Kauhavalla sijaitsevan Ison Lapinjärven vesijättöalueen muokkaamisesta kosteikoksi syntyi jo viisitoista vuotta sitten.

Ylikylän metsästysseuran aktiivitoimijat **Juha Miiluniemi** ja **Samuli Niemi** törmäsivät kuitenkin tuolloin raskaaseen byrokratiamuuriin.

”Kävi ilmeiseksi, että lupabyrokratia on sitä luokkaa, ettei siitä yksinään selviä”, Niemi muistelee.

Idea jäi kuitenkin elämään, kunnes pari vuotta sitten hanke lähti äkkiä lentoon.

”Metsästäjälehdessä alettiin kirjoittaa riistakosteikoista. Otimme yhteyttä riistakeskukseen”, Miiluniemi kertoo.

Riistakeskus kiinnostui hankkeesta

Vain harvat riistakeskuksen kosteikkohankkeeksi hakeutuvista projekteista toteutuvat.

”Kun tätä projektia aloiteltiin, Suomessa oli vireillä 150 mahdollista hanketta, joista vain kolmea on lähdetty toteuttamaan”, Niemi hahmottelee.

Iso Lapinjärvi pääsi listalle, kun riistakeskus luopui aiemmasta hankkeesta maanomistusriitojen takia.

”Maa-alue on kokonaan minun, joten omistusasiat eivät tuottaneet täällä ongelmia”, Niemi kertoo.

Riistakeskuksen avulla laadittiin hankesuunnitelma, joka poiki projektille kansallista rahaa noin 35 000 euroa ja EU-rahaa vajaat 30 000 euroa.

”Metsästysseuran, saati omin, voimin ei olisi voinut ottaa riskiä, että laaditaan hankesuunnitelma, jota ei ehkä hyväksytä. Kustannuksia olisi tullut liikaa”, Miiluniemi pohtii.

Lintulajit tekivät paluun

Varsinaiset muokkaustyöt käynnistyivät vesijättöalueella keväällä 2013.

”Ensin alueelta raivattiin pois enimmät puut, jonka jälkeen ryhdyttiin kaivamaan maata. Märkä maa-aines aiheutti ongelmia”, Miiluniemi kertoo.

Kaivu-urakka saatetaan loppuun seuraavan talven aikana, jonka jälkeen riistakosteikko on valmis. Alueella sijaitsee lisäksi muutamia ennallistettuja savenottokuoppia.

”Vuosikymmeniä sitten, kun tällä paikalla oli vielä järvi, alue oli lintujen kohtaamispaikka. Silloin tänne kokoontui metsämiehiä ympäri Kauhavaa sorsastuksen aloittamiseen”, Niemi tietää.

Vaikka riistakosteikkohanke on vielä kesken, paikan päälle on jo ilmaantunut lintulajeja.

”Kun hanke käynnistyi, ei täällä ollut juuri mitään eläimiä. Tänä keväänä on nähty jo sinisorsa, telkkä, tavi ja haapana pariskuntina”, Miiluniemi kertoo.

Järvi katosi 1950-luvulla

Iso Lapinjärvi oli aikoinaan puhdasvetinen pieni järvi, jonka kohtaloksi koitui alueen valjastaminen maatalouskäyttöön.

”Järveä kuivattiin ensi kerran jo 1920-luvulla ja perusteellisemmin 1950-luvulla, jolloin järvi katosi”, Niemi kertoo.

Ison Lapinjärven vesijättöalueen 7,5 hehtaarista muutetaan riistakosteikoksi 5,5 hehtaaria, josta 1,5 hehtaaria on avovettä.

Osa alueesta jää ennalleen, sillä siellä kasvaa harvinaislaatuista korpialvejuurta.

JUKKA KOIVULA

Useat lintulajit ovat jo hakeutuneet Ison Lapinjärven alueelle.

Vesijättöalueen 7,5 hehtaarista muutetaan riistakosteikoksi 5,5 hehtaaria.

REIJO VESTERINEN

Metsähanhen pyynnin kieltämistä valmistellaan Suomessa. EU haluaisi kieltää lajin metsästyksen kaikissa jäsenmaissa.

Metsähanhen metsästys lopetetaan toistaiseksi

Maa- ja metsätalousministeriö kaavailee metsähanhelle ainakin vuoden mittaista metsästyskieltoa.

Pohjois-Suomessa pesivien taigametsähanhien oletetaan vähentyneen voimakkaasti 1990-luvulta alkaen. Ministeriö on rajoittanut pyyntiä ajallisilla ja alueellisilla rajoituksilla vuodesta 2010 lähtien.

Nyt ministeriö esittää metsähanhen pyynnin kieltämistä kokonaan.

Määräaikaisen metsästyskiellon tarkoitus on estää Suomen pesimäkantaan kohdistuva metsästyspaine, jotta kannan pieneneminen pysähtyisi ja kanta elpyisi.

Metsästyskielto kohdistuisi myös rajojen ulkopuolella Luoteis- ja Koillis-Euroopassa pesiviin ja Suomen kautta muuttaviin hanhiin.

Suomen riistakeskuksen mukaan pesimäalueiden hanhimääristä ei ole tietoa. Talvilaskentojen perusteella otaksutaan, että taigametsähanhien määrä olisi vähentynyt noin 100 000 linnusta noin 60 000 lintuun. Joku tutkija on heittänyt luvun 40 000.

Metsästyksen sallimista ministeriö lupaa arvioida vuoden kuluttua. Ennen sitä on tehostettava kannan laskenta talvehtimisalueilla, tutkittava pesimäalueet Suomessa sekä arvioitava poikastuotto.

Metsähanhista niukasti tietoa

Suomen riistakeskuksen mukaan metsähanhea koskevat saalistilastotkin ovat puutteellisia kaikissa maissa, joissa hanhet pesivät, muuttavat tai talvehtivat.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen julkaisemia saalistilastoja Riistakeskus epäilee liian suuriksi. Tilastojen mukaan näyttäisi siltä, että metsästysrajoitukset ovat pienentäneet saalista.

Etenkin syksyn 2012 määriä Riistakeskus ihmettelee. Metsähanhien pesimäalueen saalis puolittui, mutta koko maan ei vähentynyt. Yksi syy voi olla se, että Suomessa levähti normaalia enemmän Venäjältä muuttavia hanhia.

Pesimäalueiden saalis on korkeintaan satoja lintuja vuodessa. Enemmän ammutaan muuttoaikaan pelloilta Länsi- ja Kaakkois-Suomessa. Näin ainakin oletetaan.

Kansainvälisen vesilintusopimuksen mukaan taigametsähanhen pyynti ei ole mahdollista ilman kansainvälistä hoitosuunnitelmaa. Sitä tehdään ja suunnitelman pitäisi valmistua vuonna 2015.

EU-komissio on suosittanut jäsenvaltioita lopettamaan metsähanhien metsästyksen, Suomen riistakeskus kertoo.

REIJO VESTERINEN

» Ministeriö lupaa arvioida metsästyksen sallimista vuoden kuluttua.

Tulvavirtauksista puuttuu yhä tietoa

JYVÄSKYLÄ (MT)
Turvesoiden tulvavesien hallintaan pitää panostaa nykyistä enemmän, valtakunnallisessa turvetuotannon ja metsätalouden vesiensuojeluhankkeessa (Taso) todettiin.

Vuosina 2011–2014 Keski-Suomessa Saarijärven reitillä tutkittiin kolmea turvesuota, yhtä luonnontilaista suota ja kolmea metsäojitusaluetta. Hankkeessa oli peräti 30 osahanketta.

Hankkeessa testattu automaattinen jatkuvatoiminen veden laadun ja virtaaman mittaus on lupaava menetelmä vesistökuormituksen seuraamiseen. Hankekoordinaattori **Pia Högmanderin** mukaan yksittäisten rankkasateiden vaikutus kokonaiskuormitukseen ei vaikuta merkittävältä.

Turvesoiden virtaaman hallinta ja mittakaivojen mitoitus tuottivat eniten päänvaivaa.

Hankkeen kokemusten perusteella automaattiset seurantamenetelmät vaativat kehittämistä ja yhdenmukaistamista.

Vapon kehityspäällikön **Jaakko Soikkelin** mielestä yli 20 vuotuista vesinäytettä antavat turvesuon kuormituksesta yhtä luotettavan kuvan kuin jatkuvatoiminen mittaus.

Luonnonsuojeluliitto pettyi kemikalointiin

Suomen luonnonsuojeluliiton puheenjohtajan **Risto Sulkavan** mielestä pintavalutuskentät toimivat hyvin. Kemikalointiin hän on pettynyt, se on vielä hallitsematon prosessi.

Turvemaat Sulkava jättäisi avohakkuiden ulkopuolelle. Metsätalous ja turvetuotanto ovat ottaneet oikeita askelia vesiensuojelussa.

Järvi-Suomen Metsänomistajien liiton aluejohtaja **Pauli Rintala** ei lämmennyt turvemaiden avohakkuukiellolle. Jatkuva kasvatus onnistuu korkeintaan kitumailla.

Metsätalouden humuskuormitus oli Rintalalle yllätys. Kunnostusojitukset eivät lisää humuksen kulkeutumista niin paljon kuin yleisesti luullaan.

Ympäristöministeriön neuvotteleva virkamies **Maarit Loiskekoski** kehui hankkeen koulutuksia. Vesiensuojeluoppia on annettu laajasti myös pienille toimijoille.

Uusien menetelmien testaaminen on antanut hyvää tietoa mittausasemien perustamista varten, Loiskekoski sanoi.

Uusia työkaluja vesiensuojeluun

Hanke tuotti yhdessä metsäalan ja turvetuotannon asiantuntijoiden kanssa ohjeita, työkaluja ja toimintamalleja vesiensuojeluun suunnittelijoille ja töiden tekijöille. Uusin tutkimus ja käytännön kokemukset otettiin opiksi.

Hankkeen yhteydessä uusittiin metsätalouden vesiensuojelusuositukset ja laadittiin ohjeita ja lomakkeita. Lisäksi kehitettiin metsätalouden valuma-alueista suunnittelua.

Keski-Suomen elykeskuksen suunnittelupäällikkö **Esa Solismaa** kehui hanketta parhaaksi, jonka hän tuntee.

Hanketta rahoittivat kolme ministeriötä, kolme kuntaa, Metsäkeskus, Metsähallitus, Vapo ja Keski-Suomen liitto.

REIJO VESTERINEN

Riihimäen erämessut avautuvat huomenna

Huomenna torstaina alkavat Riihimäen kansainväliset erämessut.

Nelipäiväisillä messuilla on lähes 600 näytteilleasettajaa ja yli 300 osastoa. Urheilupuistossa näyttelyalaa on yhdeksän hehtaaria.

Messujen teemat ovat metsästys, kalastus, retkeily ja luonto. Ohjelmapaikoilla, luennoilla ja osastoilla alan ammattilaiset antavat vinkkejä harrastuksiin.

”Myös ulkomailta on osallistujia runsaasti mukana”, messupäällikkö **Ninni Pulli** kertoo.

Suomen metsästäjäliitto sorvaa ja myy messuilla linnunpönttöjä. Tuotto käytetään lastensairaalan hyväksi.

Keski-Suomen metsoparlamentti ja Suomen riistakeskus julkistavat yli 150-sivuisen kirjan Metso – havumetsien lintu.

Suomen eläintentäyttäjät r.y:n osastolle topparit ovat täyttäneet variksen ennalta annetun valokuvan mukaiseen asentoon.

Työt arvostelee ruotsalainen **Lennart Pettersson** ja Helsingin luonnontieteellisen museon ylikonservaattori **Ari Puolakoski**.

Trofeenäyttelyssä on tällä kertaa erityisen paljon valkohäntäpeuran sarvia. Lajin tuonnista Suomeen on kulunut 80 vuotta.

Kansainväliset erämessut järjestetään Riihimäellä nyt 21. kerran.

Messut ovat avoinna torstaina ja perjantaina kello 11–19, lauantaina ja sunnuntaina kello 10–18.

REIJO VESTERINEN
www.eramessut.fi

Nyt etsitään parasta maisemahanketta

Parasta maisemahanketta etsitään jälleen. Parhaaksi valittu on Suomen ehdokas Euroopan neuvoston maisemapalkinnon saajaksi.

Kilpailuun voivat osallistua kansalaisjärjestöt sekä paikalliset tai alueelliset viranomaiset, jotka ovat onnistuneesti hoitaneet, suunnitelleet tai suojelleet maisemia.

Ehdokkaiksi toivotaan viime vuosina toteutettuja arvokkaita tai arkisia maisemia kehittäneitä hankkeita. Hanke on voinut liittyä maanpäälliseen tai vedenalaiseen maisemaan, luonto-, kaupunki- tai kulttuurimaisemaan tai äänimaisemaan.

Euroopan neuvoston maisemapalkinto liittyy eurooppalaiseen maisemayleissopimukseen, johon Suomi liittyi vuonna 2006.

Palkinto on tunnustus toimista tai toimintaperiaatteista, jotka tähtäävät maisemien kestävään suojeluun tai suunnitteluun. Palkittavat hankkeet edistävät maisemayleissopimuksen tavoitteita, ja ne voivat olla esimerkkinä koko Euroopassa.

Kilpailuaika päättyy 12.9. Kansallisen kilpailun tulokset julkistetaan marraskuussa.

Lisätietoja kilpailusta ja edellisinä vuosina palkituista hankkeista löytyy sivuilta *www.ymparisto.fi/suomenparasmaisemahanke*

MT

Majavakanta yli 6 000 yksilöä

Majavakanta on vähintään 6 100 yksilöä, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (Rktl) arvioi.

Euroopanmajavien vähimmäismääräksi Rktl arvioi 2 400. Laji on levinnyt melkein koko Satakuntaan, osaan Etelä-Pohjanmaata ja Rannikko-Pohjanmaan eteläosiin.

Satakunnassa euroopanmajavia on eniten Kokemäenjoen varressa Porista Kokemäelle ja Porista pohjoiseen Merikarvian-Siikaisten alueelle.

Euroopanmajava on Suomen luontoon kuuluva alkuperäislaji. Sen metsästämiseen tarvitaan Suomen riistakeskuksen pyyntilupa.

Kanadanmajavia Rktl arvioi olevan ainakin 3 700. Määrä on hieman pienentynyt vuoden 2010 jälkeen.

Kanadanmajavia on eniten Pohjois-Karjalassa sekä Etelä- ja Pohjois-Savossa. Kaakkois-Suomessa ja Kainuussa on kohtalainen kanta, Keski-Suomessa ja Oulun seudulla harva.

Kanadanmajava leviää kohti länttä ja euroopanmajavien elinalueita. Kanadanmajava on kansallisessa vieraslajistrategiassa luokiteltu haitalliseksi. Lajin metsästämiseen ei vaadita pyyntilupaa, pelkkä metsästysoikeus alueella riittää.

Metsästäjät laskevat majavien talvipesät kolmen vuoden välein.

REIJO VESTERINEN